

Tildeling i forhåndsdefinerte områder (TFO) 2024

Miljødirektoratets vurdering

Miljødirektoratet fraråder tildeling av lisenser i TFO-blokker hvor det er vanskelig å sikre tilstrekkelig miljøsikring:

- Ikke tildele nye lisenser i området innenfor 100 km rundt hekkkoloniene på Bjørnøya og på Røst
- Ikke tildele nye lisenser i tobishabitatene i Nordsjøen (SVO NS2)
- Ikke tildele nye lisenser som overlapper med kjente korallrev (Sularevet, Trænarevet, Aktivneset, Storneset, Sotbakken)
- Ikke tildele nye utvinningstillatelser på Mørebankene (blokk 6305/11)
- Områder mellom 35-50 km regner vi for å være veldig kystnære, og vår miljøfaglige anbefaling er at det ikke tildeles lisenser i disse områdene

Kommentarer til forslag til utvidelser i Barentshavet i 2024

- Vi fraråder at blokker i områdene 35-50 km fra kysten inkluderes i TFO.
- Ved aktivitet i områder med miljømessige utfordringer, forventer vi at operatørene har høyt fokus på å ivareta miljøsikring i alle faser av petroleumsaktivitet. I slike områder må operatørene regne med strenge vilkår dersom selskapene selv ikke sikrer tilstrekkelig miljøsikring.

Bakgrunn

Vi viser til brev fra Energidepartementet (ED) datert 31. januar 2024 hvor det bes om kommentarer til forslag til utvidelse av arealer for Tildeling i forhåndsdefinerte områder i (TFO) 2024. Basert på petroleumsfaglige vurderinger, foreslår ED å utvide arealet som omfattes av ordningen med 37 blokker i Barentshavet og 3 blokker i Norskehavet.

I høringsrunden bes det kun om innspill knyttet til om hvorvidt det er tilkommet ny, vesentlig informasjon som er relevant for beslutningen om hvor det kan være petroleumsaktivitet etter at den relevante forvaltningsplan ble behandlet i Stortinget i 2020.

Overordnede kommentarer

Miljødirektoratets rolle

Miljødirektoratets rolle i høringsrunden er å komme med miljøfaglige vurderinger av forslaget til utvidelse av TFO, som bør vektlegges i tillegg til de petroleumsfaglige vurderingene av blokkene. Vi gjør vurderinger basert på det totale kunnskapsgrunnlaget som foreligger for områdene, både

kunnskap før og etter forvaltningsplanen fra 2020, forvaltningsplanens rammer for petroleumsvirksomhet, samt våre erfaringer gjennom regulering av petroleumsvirksomhet etter forurensningsloven. Vi ser spesielt på om det er miljøverdier det må tas hensyn til ved eventuell virksomhet og vurderer om det vil være mulig å ivareta nødvendige hensyn gjennom industrien sin egen planlegging og gjennom vår regulering i de områdene som ønskes utlyst. I enkelte områder med særlig verdifulle og sårbare miljøverdier, er vår erfaring at det er stadig mer utfordrende å regulere petroleumsaktivitet for å ivareta miljøhensyn tilstrekkelig. Det er dessuten usikkerhet knyttet til hvor stor samlet belastning områdene tåler før miljøverdiene forringes og miljømålene for havområdene ikke nås.

Helhetlig vurdering av klima og miljø

Enhver tildeling av nye lisenser for olje- og gassvirksomhet må legge til grunn at norsk politikk skal være i tråd med Norges forpliktelser i henhold til Parisavtalen, som går ut på å kutte utslipp med 55 prosent innen 2030 og bidra til banen mot 1,5 grader temperaturstigning. Videre at Norge har sluttet seg til Naturavtalen (vedtatt i 2022), hvor det er et mål om bærekraftig forvaltning overalt, og at hensynet til biologisk mangfold skal være integrert i alle arealplaner og at tapet av områder av høy biologisk verdi skal stanses. Gjennom havpanelet som Norge leder, er det videre enighet om å jobbe for bærekraftig forvaltning av 100 prosent av hav- og kystområdene innen 2025. Dette er et stort ansvar og forutsetter at beslutninger som for eksempel TFO-utvidelse og lisenstildelinger er basert på grundige og gode vurderinger av miljø og klima i alle ledd.

Behandling av miljøfaglige høringsinnspill i TFO 2023

I forbindelse med utlysning av leteareal gjennom TFO 2023¹, presenterte daværende Oljedirektoratet og Olje- og energidepartementet sine vurderinger av miljøfaglige høringskommentarer til TFO 2023. Vi ser at ressursmyndighetene velger å se bort fra alle våre miljøfaglige innspill knyttet til klima og natur, begrunnet med at dette ikke er ny, vesentlig informasjon som er relevant for Stortingets beslutning om hvor det kan være petroleumsaktivitet.

Vi har årlig gjort miljøfaglige vurderinger av forslag til utvidelser av TFO. Vi mener at våre samlede vurderinger av tilgjengelig og ny kunnskap samt erfaringsgrunnlag, både som høringspart og myndighetsutøver, utgjør ny og vesentlig informasjon for vurdering av blokker foreslått for utvidelser av TFO. Vi mener begrepet "ny og vesentlig kunnskap" bør tolkes hen til å kunne inkludere vesentlig informasjon som forsterker det eksisterende kunnskapsgrunnlaget, samt at nye internasjonale og nasjonale forpliktelser og miljømål må kunne brukes til å se på eksisterende kunnskap i et nytt lys.

Klimarisiko og samfunnsøkonomisk lønnsomhet

Fra både et klima- og et samfunnsøkonomisk perspektiv er det viktig å forstå hvilken klimarisiko ny leteaktivitet innebærer. I lys av Parisavtalens 1,5-gradersmål bør man i en klimarisikovurdering stressteste mot en verden hvor utslippene av klimagasser halveres innen 2030 og når netto null utslipp av CO₂ rundt 2050. En slik utslippsbane vil gi 50 % sannsynlighet for å holde den globale oppvarmingen under 1,5°C og vil være konsistent med EUs klimamål.

Dersom klimapolitikken globalt følges opp i tråd med Parisavtalen, er det påregnelig at oljeprisen faller fram mot og utover 2050, noe som kan redusere inntektene ved petroleumsutvinning.

I sin nyeste vurdering av etterspørsel etter petroleum i framtiden skriver IEA at det vil være behov for enkelte investeringer, men ingen ny letevirksomhet dersom partene til Parisavtalen gjennomfører klimapolitikken de har meldt inn i sine NDC-er. Dersom klimapolitikken strammes inn for å begrense

¹ [Utllysning av leteareal gjennom TFO 2023 - regjeringen.no](https://www.regjeringen.no)

oppvarmingen til 1,5 °C, er det ikke behov for noen nye investeringer med lang levetid, og en del produserende felt vil måtte stenge ned før de når slutten av sin tekniske levetid på grunn av sviktende etterspørsel. Selv med en videreføring av vedtatt politikk vurderer IEA at etterspørselen etter petroleum vil nå toppen før 2030, for så å begynne å falle. Energibyrået skriver at petroleumsvirksomhet vil bli en mindre lønnsom og mer risikabel bransje, og at nye prosjekter står foran "major commercial risks and could also lock in emissions that push the world over the 1.5 °C threshold." ²

Disse momentene reduserer den forventede samfunnsøkonomiske lønnsomheten av eventuelle prosjekter som realiseres i de foreslåtte nye blokkene. En stor del av risikoen faller på staten.

Vi anbefaler at utvidelsen av TFO-området, og eventuelle tildelinger gjennom TFO 2024 også vurderes i et slikt perspektiv og at vurderingene som gjøres blir synlige.

Våre miljøfaglige vurderinger

Utvikling av kunnskapen siden Meld. St 20 (2019-2020)

Kunnskapsgrunnlaget for havområdene våre forbedres løpende, og vi får stadig ny kunnskap som i stor grad bidrar til å styrke forståelsen av områder som er sårbare og verdifulle, og hvilke påvirkninger som kan være belastende for enkelverdier og områder. Viktige kunnskapskilder er arbeidet med SVO gjennom forvaltningsplanarbeidet om sårbare og verdifulle miljøverdier og områder³, ny kunnskap om sjøfugl gjennom sjøfuglprogrammene SEAPOP og SEATRACK, kunnskap om biologien på havbunnen gjennom MAREANO, samt status for rødlistevurderinger (sist publisert av Artsdatabanken i 2021).

Områder i TFO hvor Miljødirektoratet fraråder tildeling av nye lisenser

Hvor lisenser tildeles har betydning for vår myndighetsutøvelse. Det foregår petroleumsaktivitet på norsk sokkel i miljøfølsomme områder hvor det er utfordrende å regulere enkeltaktiviteter fordi avbøtende tiltak for å beskytte miljø ikke er tilgjengelig/mulig. Norge har miljømål som sier at menneskelig aktivitet i særlig verdifulle og sårbare områder skal vise særlig aktsomhet og foregå på en måte som ikke truer områdenes økologiske funksjoner eller naturmangfold, samt at forvaltningen skal ta særlig hensyn til behov for beskyttelse av sårbare naturtyper og arter i særlig verdifulle og sårbare områder.

Basert på tidligere og ny kunnskap, samt våre erfaringer ved regulering av petroleumsaktivitet, fraråder vi at det tildeles lisenser i en del områder som allerede ligger innenfor TFO. Dette er områder hvor vi mener det er utfordrende å planlegge og gjennomføre petroleumsaktivitet i og samtidig sikre at miljøhensyn ivaretas på en tilfredsstillende måte (ihht. nasjonale og internasjonale mål og forpliktelser).

Barentshavet:

- Miljødirektoratet har frarådet utlysning av blokker innenfor en radius på 100 km fra Bjørnøya i forbindelse med tidligere konsesjonsrunder av hensyn til de store sjøfuglforekomstene på Bjørnøya og deres bruk av havområdene rundt. Ny kunnskap har bekreftet og forsterket viktigheten av 100 km sonen rundt hekkekoloniene. Vi fraråder tildeling av blokker i en radius på 100 km ut fra Bjørnøya, for å redusere miljørisiko for sjøfugl.
- Vi fraråder tildeling av nye lisenser i områdene 35-50 km fra kysten, på grunn av miljørisiko og utfordringer med å sikre tilstrekkelig beredskap mot akutt oljeforurensning.

² IEA, 2023. [The Oil and Gas Industry in Net Zero Transitions](#). Sitat s 14

³ Eriksen E. mfl. (2021): Særlig verdifulle og sårbare områder (SVO) i norske havområder – miljøverdi. Rapport fra havforskningen 2021-26).

- Vi fraråder tildeling av lisenser som overlapper med korallrevet Sotbakken. Ved aktivitet i områder med koraller må det påregnes skade.

Norskehavet:

- Vi fraråder utlysning av blokker innenfor en radius på 100 km fra hekkekoloniene på Røst, for å redusere miljørisiko for sjøfugl.
- Vi fraråder tildeling av nye lisenser i områdene 35-50 km fra kysten, på grunn av miljørisiko og utfordringer med å sikre tilstrekkelig beredskap mot akutt oljeforurensning.
- Vi fraråder tildeling av lisenser som overlapper med korallrevene Trænarevet, Sularevet, Aktivneset og Storneset. Ved aktivitet i områder med koraller må det påregnes skade.

Nordsjøen:

- Tilnærmet alle områdene inkludert i SVO tobis er inkludert i TFO-arealet, og vi gjentar vår fraråding om å tildele flere lisenser i disse områdene. Det er ikke mulig å etablere petroleumsvirksomhet i tobisområdene uten at det påvirker havbunnen og vannsøylen, samt innebærer en miljørisiko ved uhellsutslipp av olje. Tobis er en viktig nøkkelart i økosystemet i Nordsjøen, og Norge er forpliktet til å ivareta arten. Det foreløpige fiskekvoten for tobis i 2024 er laveste på ti år på grunn av lav rekruttering⁴ og tobisområdene er forventet å utsettes for økende press som følge av planlagt etablering av nye marine næringer i Nordsjøen. Det er usikkerhet knyttet til hvor stor samlet belastning områdene tåler før miljøverdiene forringes og miljømålene for havområdene ikke nås.
- Vi fraråder tildeling av nye lisenser i områdene 35-50 km fra kysten, på grunn av miljørisiko og utfordringer med å sikre tilstrekkelig beredskap mot akutt oljeforurensning.

Miljøfaglige vurderinger av foreslåtte blokker i Barentshavet

Flere blokker (7229/8,9, 7230/7,8,9, 7231/7,8) overlapper helt eller delvis med foreslått SVO Det sentrale Barentshavet (BH7). I dette området er det i høst/vinterperioden store forekomster av sjøfugl. Petroleumsaktivitet i denne perioden vil kreve god planlegging og vurdering av miljørisiko for sjøfugl, samt planlegging av tilstrekkelig aktsomhet i forhold til de store sjøfuglforekomstene i området. Miljødirektoratet vil ha stort fokus på å følge opp eventuell aktivitet i dette området.

Flere blokker (7126/6,9, 7127/3,4,5,6,7,8,9, 7128/1,2,3,4,5,6,7,8,9, 7129/1,4,7,10) overlapper helt eller delvis med foreslått utvidelse av SVO kystsonen ut til 100 km fra kysten, som spesielt i vår og sommerperioden er knyttet til hekking og næringssøk rundt de store sjøfuglkoloniene langs kysten. Området er allerede omfattet av rammer som beskytter sjøfugl mot risiko fra akutte oljeutslipp fra leteboring i hekkeperioden. Rammen beskytter ikke mot andre risikofylte aktiviteter. Områdene mellom 35-50 km anser vi som veldig kystnære, og utfordrende med hensyn på miljørisiko. I så kystnære områder er det generelt vanskelig å sikre en tilstrekkelig oljevernberedskap. Tilgangen på beredskapsressurser i disse områdene er dårligere enn på resten av sokkelen.

- Vi fraråder at blokker i områdene 35-50 km fra kysten inkluderes i TFO.
- Ved tildeling av lisenser i områder med miljømessige utfordringer, som nærhet til kyst, store ansamlinger av sjøfugl på åpent hav (eks i BH7), svømmetrekk til lomvi og polarlomvi, nærhet til iskantsonen og tilstedeværelse av sårbar bunnfauna, forventer vi at operatørene har høyt fokus på å ivareta miljøhensyn i alle faser av petroleumsaktivitet. I slike områder må operatørene regne med strenge vilkår dersom selskapene selv ikke sikrer tilstrekkelig miljøhensyn. Dette bør opplyses om som et generelt punkt i miljøvilkårene som følger lisensene.

⁴ [Forskerne råder til laveste foreløpige tobiskvote på ti år. | Havforskningsinstituttet \(hi.no\)](#)

Miljøfaglige vurderinger av foreslåtte blokker i Norskehavet:

I Norskehavet er TFO foreslått utvidet med 3 blokker i dypere deler av Norskehavet (6704/5, 6 og 6705/4). Blokkene overlapper ikke med kjente særlig sårbare områder, men vi har generelt liten kunnskap om miljøet i disse områdene.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Ann Mari Vik Green
seksjonsleder

Cecilie Østby
fagdirektør

Kopi til:
Klima- og miljødepartementet